

[Finansministeren.]

Gennem disse Foranstaltninger er der inddraget Penge, som hovedsagelig er anvendt til Afbetaling paa Statens Reguleringskonto i Danmarks Nationalbank. Den Pengeopsugning, der herigennem er foretaget, kan anslaaes til følgende Beløb:

Finansaaret 1945—46: ca. 180 Mill. Kr.

— 1946—47: ca. 307 — —

I Finansaaret 1947—48, som vi er inde i, vil Opsugningen andrage betydelig større Beløb. Jeg kan saaledes nævne, at den i de 4 Maaneder April—Juli alene har andraget 519 Mill. Kr. Det er naturligvis Eengangsskattens Indbetaling, der nu begynder at virke. Ogsaa i den resterende Del af indeværende Finansaar vil der indkomme betydelige Beløb, formentlig i hvert Fald ca. $\frac{1}{2}$ Milliard Kr. Men det er lidt vanskeligt i Dag at bedømme, hvor hurtigt de resterende Indbetalinger vil komme. Derimod kan man allerede nu sige, at med Udgangen af Finansaaret 1948—49 vil antagelig Hovedparten af den særlige Opsugning være tilendebragt. Det er sandsynligt, at foruden den ene Milliard Kr., der efter det her oplyste var opsuget den 1. August i Aar, vil der inden Udgangen af 1948—49 yderligere været opsuget mellem 1,1 og 1,2 Milliard Kr. Den samlede Opsugning paa alle disse Konti vil altsaa i alt andrage godt 2 Milliarder Kr., hvoraf over Halvdelen er opsuget til Dato. I disse Penge er ikke medregnet Kommunernes Andel i de ekstraordinære Skattebøder og Efterbetalinger; disse er foreløbig spærret paa Kommunernes Konti i Nationalbanken.

Ogsaa ad anden Vej er Pengemængden blevet reduceret i det sidste Aar, nemlig gennem den store Merindførsel, som ikke har kunnet dækkes af Fragtindtægter m. v. Den betyder jo, at Importørerne indbetaler større Beløb til Bankerne og gennem disse til Nationalbanken, end Eksportørerne faar udbetalt gennem samme Kilder. Det kan antages, at der ad denne Vej siden Befrielsen er opsuget ca. 1,2 Milliard Kr. I 1945 var der nærmest Balance, derimod var Merimporten meget betydelig i 1946, medens den i Aar er væsentlig mindre.

Der er saaledes gennem Statsforanstaltninger og gennem Udenrigshandelen til Dato opsuget godt 2 Milliarder Kr. I Begyndelsen særlig gennem Udenrigshandelen, men i det sidste Aars Tid i højere Grad gennem finanspolitiske Foranstaltninger

Som nævnt vil der i den kommende Tid ved Afslutning af de pengepolitiske

Foranstaltninger, jeg har nævnt, Eengangsskatten, Skattebøder m. v., indkomme endnu godt 1 Milliard Kr. Hvis der fremtidig er Balance i Udenrigshandelen, vil Pengemængden herefter være reduceret med noget over 3 Milliarder Kr. Skulde der f. Eks. gennem Marshall-Planen blive Mulighed for en væsentlig Merimport til Genopbygningsformaal i den kommende Tid, vil det reducere Pengemængden yderligere.

Dette giver Anledning til et Par Bemærkninger om Pengemængdens Udvikling efter Befrielsen.

Hvis man til Pengemængden regner Seddelomløbet + Nationalbankens Foliindskud, der repræsenterer Bankernes og derigennem Erhvervslivets Kassebeholdninger, kan man sige, at Pengemængden ved Befrielsen var ca. 4,9 Milliarder Kr. Ved Udgangen af 1945 var Tallet vokset til 5,1 Milliarder Kr., bl. a. fordi Staten jo dengang endnu havde Merudgift paa Budgettet. Den 30. September i Aar var Tallet reduceret til 3,1 Milliarder Kr., og der kan som nævnt ventes en yderligere Nedgang som Følge af de igangværende Foranstaltninger.

Selve Seddelomløbet har ikke forandret sig meget. Det har i de to sidste Aar ligget omkring $1\frac{1}{2}$ Milliard Kr. Det synes som om Folk har vænnet sig til at ligge med større Seddelbeløb end tidligere, ogsaa ud over, hvad Pris- og Lønstigningen betyder. Nedgangen koncentrerer sig derfor om Foliokontoen, som er den egentlige erhvervsmæssige Likviditetsmaalestok. Den var ved Udgangen af 1945 ca. 3,5 Milliarder Kr. og er nu nede paa ca. 1,6 Milliard Kr. Det vil ogsaa blive af denne Konto, at Hovedparten af den fremtidige Opsugning vil komme til at foregaa, og vi er da godt paa Vej mod mere normale Forhold paa dette Omraade.

Man maa imidlertid regne med, at Bankerne under den fremtidige Opsugning vil skaffe Penge ved at sælge eller ikke forny nogle af de korte Statspapirer, de ligger med, og den midlertidige Pengebinding, der har fundet Sted gennem disse, vil da aftage i Betydning. Derfor vil det være paakrævet gennem lange Statslaan — eventuelt Præmielaan — og gennem Opmuntring til Opsparing at søge den erstattet af en mere varig Pengebinding ikke blot af Bankerne, men hos selve Befolkningen, hvis Købekraft jo er den egentlige Kilde til Efterspørgselen efter Varer og Arbejdskraft.

Under Nutidens Forhold udgør Statsbudgettet et ikke uvæsentligt Udsnit af Samfundets Økonomi, og Finanspolitikken